



Fyrir 20 árum síðani - at kalla fleyg Atli Dam, formaður Javnaðarflokksins og lögtingsmaður - beint inn og setti seg á politiska vígvöllin í Föroyum, og hevur síðani havt týðandi leiklut fyrri flokkin og samfelagsskipanina.

Tá Atli Dam f á ár luttekur í ólavsekuskruðgonguni, saman við prestum, politikarum og øðrum mynduleikapersónum, er tað tjugunda ferðin á rað. Sjálvur hevur hann gingið á odda 14 ferðir sum lögmaður, og hevur í hesum sambandi eisini hildið ólavsekurðuna, tá Tingið varð sett. - Og kortini var hann bert 16 ára gamal, tá hann fór til Danmarkar at ganga í skúla á Herlufsholm, har hann tók studentspróg og seinni út-búgving í Danmark sum akademiverkfrøðingur (maskinenginer).

Hann var 36 ára gamal og staddur í Kuwait, tá føroyski Javnaðarflokkurin sendi boð

eftir honum. Atli Dam hevði eftirliti við bygging av kemiskari verksmiðju, sum danir bygdu har.

- Sostatt vóru árin í útlegd longri, enn tíðarskeiðið, hann hevði búleikast í Föroyum. Boðini vóru at koma til Föroya at vera landsstýrismaður, tá Villi Sørensen, sáli, doyði nýggjársnótt 1970, og tá flokkurin helt hann vera gott umboð at seta sum eftirmann Villa Sørensen, heitti flokkurin á Atli Dam um at koma teimum til hjálpar. Atli Dam var landsstýrismaður í nýggju mánaðir. Tá var skeiðið lokið og val útskrivað. Atli Dam fekk nógvar atkvøður til valið 1970, og gjørdist tá lögmaður og sat heili 10 ár í Tinganesi.

Í 1984 vóru boðini aftur eftir Javnaðarflokkinum í Tinganesi og Atli Dam fekk lögmannsessin til 1988, tá flokkurin aftur fór í anstøðu.

lívsmenningina í bygdini. Í heiminum vitjaðu mong á hugaverð fólk, og teirra práti lurtu vit børn eftir við stórum oyrum.

Flestu av barnaárum mínum, vóru tað helst tað ein kallar vánaligar tíðir vinnuliga sær, tó at stríðsárin og fyrstu árin eftir kríggjð goymdu eina "infaltión" lónarliga, so høvdu árin frá 45-49 kortini eina ávísu nýmenning við sær.

Tó kendu vit tey sum fjøllbroytt vinnulífsár við mongum reid-aravirkjum, smíðju- og skipa-smíðjuvirksemi, snikkara- og timburverkstaðum, bákarium, nógum skómakarum og øðrum handverksfyrirøkum, so vit fingtu tíføliga høvi til at vinna nokur oyru við fyrifallandi arbeiði sum lossing, ketilreinskan og fiskatíðirking, umframt at vit systkini náttúrliga máttu taka eina hond í heima, tí pápi okkara var so nógvar burturstaðdur. Hann var m.a. limur í landsnevndini.

Foreldrin lögdu dent á, at okkum einki skuldi tørvja av tí sum var materielt møguliga - t.d. mjólk - men nakað ríkarnheim var tað avgjørt ikki!

Lærarar og onnur fastlönt fingtu sum kunugt ikki lut í lónarvøkstrinum frá 1940-48, tí kundi onkuntíð standa á í einum heimi, sum stóð so

mongum opið. T.d. var onkuntíð leitað í onkrari skuffu eftir tí 20yranum, ið manglaði í til frímerkis á brævhjálvanum við greinunum til Sosialin, sum regluliga skuldi til Havnar við gamla Smyrli.

- Umhvørvið alt sum tað var, hevur sjálvsagt ávirkað sinnið og hugaheim tín og hevur verið við til at gera teg til tað tó ert.

Eg meti Tvøroyri - ella söknina alla sum hon var - sum eitt "fantastiskt" uppvakstrar-umhvørvi, ið tað er eitt "pre-vilegium" at hava búleikast í.

Fór heimanífrá 16 ára gamal

Tá Atli Dam var 16 ára gamal, fór hann til Danmarkar at ganga í skúla. Átlanin hevði verið at farið á Studentaskúlan í Havn, men av tí at hann hevði sett sær fyrri at lesa verkfrøði, og tí skuldi hava matematiskt studenta-próg, nøyddist hann til Danmarkar. Júst hetta árið var átlanin bert at taka málsligar næmingar inn í Havn, tí matematiklærarin hevði sagt upp.

- Tað var stór umbroyting, at koma úr Föroyum og niður til Danmarkar. Hetta var Herlufsholm kostskúli, sum lá ógvuliga avbyrgt inni

í eini skóg. Vit vóru fleiri dreingir av Tvøroyri sum fóru niður og ætlaðu á sama skúla - Sorø. Har kom einin okkara, og eg kom einsamallur á Herlufsholm. Har var eingin sjógvur og eingi fjøll, og tað kendist ógvuliga lægt. Tey fyrstu tvey árin longdist mær ógvuliga illa, og eg minnst at eg onkuntíð græt úti í skóginum.

- Tað var torført í byrjanini, tí teir stórru dreingirnir happaðu okkum yngri illa - Tað vil siga, at tú skuldi gjøgnum nógvar royndir, áðrenn tú fekk fríð.

Teir royndu at geva mær buksuvatn og tilki, men eg bardist so mannliga, at teir góvust. Hugsunarsamur - tað er ikki neyðugt at finna seg í slíkum fjákalótum!

Pápin hollur brævskrivari

- Nei, eg var sum ungfolk flest, dámdur væl at foka ítrótt og at vera staddur har, sum onnur ungfolk savnaðust. Serliga var tað virksemið í Studentafelagnum og Neystinum, sum høvdu mín áhuga.

Sum hjá mongum føroyskum studentum - sum tá bert komu heim annaðhvørt ár í meðal og tí kendu lestrarárin sum eina veruliga útlegd - gjørdist eisini míni lestrarár nógvar í tali.

Fíggarligu umstøður okkara vóru vánaligar. Nærum eingin lestrarstuðul var, og tí høvdu vit næstan altíð vinnuliga arbeiði við síðuna av. Hesi ár høvdu sínar góðu síður, og ein minnst tey við gleði, men tey kundu sannliga eisini kennast tyngjandi.

- Eg byrjaði at lesa verkfrøði fyrst í fimtiárunum, gavst so og var skúla lærari í nokkur ár, men fór so aftur undir verkfrøði fram móti 1960.

Tá hesin var lokin fekk eg gott og áhugavert arbeiði í danska verkfrøðingarfelagnum Haldor Topsøe, sum bygd petrokemiskar verksmiðjur nógva staði í útlandum. Hesi ár slap eg at ferðast nakað uttanlanda og projekt-era verksmiðjur m.a. til Pólands, Sovjett, Onglands, Frakklands, Alger, Kina, India og Kuwait.

- Óli árin í Keypmannahavn var eg limur í danska Sosialdemokratiska flokkinum, men tók ikki lut í flokksarbeiði.

- Innlit í føroyska javnaðar-politik fekk eg frá barnsbeini av, og tá eg fór til Danmarkar, skrivaði pápi mær brøv,



Atli og Sólva Dam siggjast her á einum av teimum óteljandi samkomunum tey hava luttikið í, sum umboð fyrri Föroyar. Um familju sína, sigur Atli Dam: - Eg haldi kortini, at eg havi havt stundir til bornini, og tað kemst einamest av, at Sólva hevur verið teimum og mær so dyggur stuðul

hevur stóran týðning fyrri trivnaðin hjá tí einstaka - tað er eingin ivi um tað!

- Jú, sjálvsagt argaðu spælinir meg, men eg havi altíð torað at svara aftur - og tað var hóast alt bert meint í spólini.

Annars kann ein kanska siga, at barna- og uppvakstrarlívið var tvíþýtt, ein av politikki ávirkaður, men eisini annar sera ríkur partur, har tú reiddaði ur fjøru og upp á fjøll.

Í fjøruni baldist tú tíføliga og seint, so skjótt sum tú dugdi at svimja, og eitt gott býlinga-samband høvdu vit eisini - vit spældu sjálvsagt m.a. eisini kríggj í móti øðrum býlingum, sjálvt um hesi árin júst vóru kríggisár. Nógvir virknir felagsskapir vóru - eitt nú skóta- og ítróttarlið. Hertil ein góður skúli.

Hin parturin, sum var ávirkaður av politikki, var mest innanhyðis í heiminum og familjun, sum hartil hevði eitt ávíst samband við vinnu-